

ЗОРНИЦА

Първият брой на вестник *Зорница* излиза в Цариград на 2.1.1876 г.

Година 145 • август 2021 г. • брой 08 • 80 ст. • Най-старият български периодичен вестник

Бъдете трезвени, будни.
Противникът ви,
дяволът, обикаля като
ревящ лъв, като
търси кого да погълне.

I Петър 5:8

ТЕМА НА БРОЯ

От запад на изток

п-р Станислав Алексиев

Стана модерно напоследък да се правят снимки отвисоко на даден обект или природно явление с т.нар. „дронове“. Това са безпилотни летателни апарати, снабдени с камера и управлявани от оператори на земята.

Струва ми се, че в нашето смахнато съвремие имаме голяма нужда да правим снимки на реалността около нас с подобен вид поглед отгоре. Много често ни се представя твърде детайлизирана картина на онова, което ни заобикаля. Но ни липсва цялата обзорна картина. Липсва ни погледът отгоре.

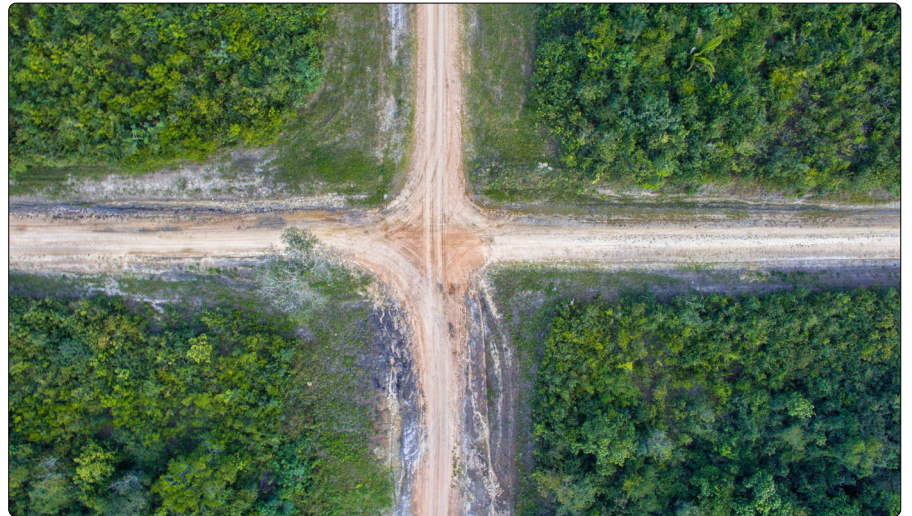
Не ви ли плаши навлизането все повече и повече на необичайни за нашата евангелска вяра въпроси като: „Щом като венчавката е обред, а всяка власт е от Бога, не може ли да живеем само с граждански брак?“ От друга страна: „Защо е необходим гражданският брак, не е ли достатъчно само венчавката пред Бога?“ Или пък: „Какво му е

грешното да махна бибелото, ако не съм го планирала?“ „Кой трябва да възпитава децата?“ „Тел ли трябва да си избират в какво да вярват?“ И така нататък.

Накъде върви светът?

Сигурен съм, че ако днес направим проучване сред евангелската общност у нас, ще получим категоричен отговор, че всичките тези „лошотии“ идват върху ни „от Запада“. Там е упадъкът. Там са виновните. Ние все още държим „правата вяра“. Не сме се поддали на греха.

Но две хиляди години светът е живял по същия начин, по който иска да живее и сега: в невежество и разпуснатост. В древния гръкоримски свят всичките придобивки, за които днешните хора милеят,

са били на разположение. Но тогава са се появили апостол Павел със своето Послание до римляните, Йоан Златоуст с нравствените си проповеди, Августин с идеята „за Божия град“ и са развалили цялата идилгия. Тогава „трендът“ е тръгнал от Изтока към Запада.

Сега сякаш става обратното. По време на движението на хипитата, семето на свободата на съвестта и морала е посято.

следва на 2 стр.

РЕДАКЦИОННА

Лятото обикновено е период, отминаващ като лъх, особено за работещите хора. Няколко дни на море, един-два прехода из планините и есента вече е готова да настъпи. Някак естествено това отвежда към човешкия живот на тази земя... „Човек прилича на лъх; дните му са като сянка, която преминава“ (Псалм 144:4). За радост ние имаме обещанието, което Той ни е дал – вечен живот (I Йоан 2:25)! И чрез упование в Бога можем да посрещнем по-леко негодите, свързани с края на ваканционния период.

Пред теб, уважаеми читателю, е последният „летен“ брой на *Зорница*, поне за настоящата 2021 г. Текстове, вярваме, са увлекателни и всеки търсещ читател би намерил по нещо, с което да възрадва сърцето си и прочитайки привидно „чужда“ история, да отдаде слава на Бога в мислите си.

Освен няколкото важни годишнини, сред които се отличава 800 г. от кончината на св. Доминик, ще откриеш и интересни авторски мисли по различни теми, поднесени с вяра и смирение.

„Който следва правда и милост, намираща живот, правда и чест“ (Пр. 21:21).

Милост. Човек онемява пред истории за милост и саможертва, като примера на полския свещеник Максимилиан Колбе. „Както е писано: „Убивани сме заради Тебе цял ден, смятани сме като овце за клане.“ Но във всичко това ставате повече от победители чрез Този, Който ни е възлюбил“ (Рим. 8:36-37).

Олег Константинов

ПРЕЗ ТОЗИ МЕСЕЦ

Да създадеш орден от проповедници

800 години от смъртта на св. Доминик

превод с допълнения: Тодор Велчев

Групата решава да спре само за малко. Просто търсят място за нощувка по дългото си пътуване от Испания към Дания. Но Доминик вече се е прочул с дружелюбността си и завързва разговор с гостилничаря. Оказва се, че съдържателят на странноприемницата е албигоец и вярва, че има две върховни същества, добро и зло, които владеят съответно над духа и над материалния свят. Той твърди, че всичко отнасящо се до тялото, било то ядене, притежаване на земни блага и дори женитба, е по същността си зло.

Младият приор¹ се удивява на тази старинна ерес и прекарва цял нощ в обсъждане на убежденията на гостилничаря. Към изгрев слънце последният е готов да се върне към ортодоксалното християнство. А Доминик се чувства на товарен с нова мисия: обръщението на албигойците.

С ГРИЖА ЗА НУЖДАЕЩИТЕ СЕ

Доминго де Гусман, с латинско име Доминик, произхожда от благородническо семейство от Кастилия, едно от испанските кралства през XII век. На четиринайсетгодишна възраст, както било обичайно по онова време, той е изпратен в университета на Паленсия, където в продължение на десетилетие следва „свободни изкуства“² и богословие.

Не след дълго той става известен учен, чиито книги – снабдени със собственоръчни бележки – са единствените му ценни вещи. Но ако имало нещо, което Доминик е обичал повече от научните си занимания, това била грижата за нуждаещите се.

следва на 3 стр.

ИЗ АРХИВА НА ЗОРНИЦА
юли 1941 г.

Две седмици в Македония

Нарочна дописка
на *Зорница*
от п-р Симеон Попов

Къде беше? Какво видя? Как прекарахте? Ето въпросите, с които съм обситван от всякъде след завръщането ни от Македония. Връщам се претоварен с най-радостни впечатления, пълен с мили спомени от родината на покойния ми баща, който не можа да види с тленните си очи изгрева на свободата.

Изненадани бяхме, като чуввахме, че навсякъде се говори хубав български език. Просто не ни се вярваше, че тези земи са били 22 години под чужда власт. Особено горди бяхме, като виждахме, че всред евангелските среди българският език е запазен извънредно чист. Това се дължи на факта, че всеки пазел тайно българската си Библия и се поучавал от нея. Библията, съкровищница не само на нашето спасение, а и на майчиния ни език.

следва на 6 стр.

От запад на изток

п-р Станислав Алексиев

следва от 1 стр.

Но желаната независимост от робията на Църквата сякаш не е постигната. Резултатът е очевиден. Болестите по полов път са на епидемично ниво. В световен мащаб абортите се измерват с милиони за година. Един от всеки три брака завършва с развод. Милиони деца не се отглеждат от двамата родители. Нараства детската порнография и насилие. Жените не могат да ходят спокойно по улиците. Все повече хора са объркани по отношение на своя пол. Да не говорим за проституцията и трафика на хора, наркотиците, битовата престъпност...

Някои християни мислят, че подобно отстъпление е добро за Църквата, защото след него може да се очаква съживление. Не съм много сигурен в това! Живеем в объркан и нелогичен свят, в който сексът, властта и парите все още доминират. Няма да се върнем в онова патриархално общество, за което четем в *Под игото* на Иван Вазов. Няма да се появи някой „чорбаджи Марко“, който да накара децата да се кръстят преди вечеря. Това днес би се тълкувало като насилие върху свободата и психиката на детето.

И така, светът сякаш се връща отново „на Изток“, към онази епоха от първи век, когато всичко е било позволено, когато всичко е било възможно.

Какво да прави Църквата в такива объркани времена? Сега тя е изправена пред лицето на лъжлива свобода, която води до робство и вечно осъждане. Истината е една. Поръката към Църквата е една. Тя трябва да прави това, което са правили

християните още от първи век: да проповядва Благовестието. Да изгражда общност на обич и истински взаимоотношения. Да

Чисто и непорочно благочестие пред Бога и Отца е това – да наглежда човек сирачета и вдовици в неволята им и да пази себе си неопетнен от света.

Яков 1:27

предлага ново начало, ново рождение, вечен живот и да се пази от света. Така заръчва Яков: „Чисто и непорочно благочестие пред Бога и Отца е това – да наглежда човек сирачета и вдовици в неволята им и да пази себе си неопетнен от света“ (Яков 1: 27).

Дано Църквата в България да осъзнае времето, в което живее, и така да подрежда приоритетите си, че да не лежи на стари лаври отпреди няколко десетилетия, когато е устоявала на войнстващия атеизъм. Сега времената са други. Сега изкушенията, макар и същите, са облечени с други грехи.

Сигурно знаете, че думата *дрон* означава „търтей, безделник“. Нека не се осланяме само на миналото си. Нека не си мислим, че при нас злото ще се забави. То е вече тук! Да бъдем трезви и будни и да стоим твърдо за вярата, която ни е оставил нашият Господ. ▢

Григорий Нисийски – богословът на Светия Дух

ПРЕЗ ТОЗИ МЕСЕЦ

п-р Станислав Алексиев

Той е един от десетима братя. Доста по-възрастен брат от него е големият защитник на вярата Василий, наречен Велики. Григорий се ражда преди 1650 години в далечната 331 г. в Кесария Кападокийска (Мала Азия). Дватамата братя, заедно с Григорий Богослов, образуват „триото“ на Кападокийските отци: борбени защитници на християнството срещу нароилите се по това време множество ереси.

Младият Григорий получава изключително високо образование за онова време. Голямо духовно-аскетично влияние упражнява върху него сестра му Макрина Млада. Неговият приятел Григорий Богослов го подтиква към риторското поприще.

Оттогава Григорий Нисийски оставя множество съчинения, в които се проявява и като духовен ритор, и като догматик изобличител на ересите, и като тълкувател на Свещеното писание, и като учител по нравственост.

Най-хубавите му съчинения са: *Дванадесет слова срещу Евномий* и *Катехизис*, които съдържат наставления как

да се постъпва при обръщане на езичници и юдеи и как при разобличаване на еретици. В съчинението си против Евномий той опровергава учението му и доказва божествената същност на Божия Син, като обяснява и християнското учение за Светата Троица.

Още приживе, Василий Велики ръкополага в епископски сан Григорий и го поставя отговорник за амвона на град Нуса. Това се случва при управлението на император Юлиан Отстъпник през 361 г., когато Григорий е на трийсет години. Като истински и верен пастир той утвърждава ревностно във вярата и благочестието своето паство. Случвало се е да ги поучава няколко дни поред. В същото време е ходатай и защитник пред съдебните власти на изпадналите в беда, отличава се със състрадание към бедняците, с търпение, миролюбие и прямота.

По време на царуването на император Теодосий Велики в Константинопол се свиква Вторият вселенски събор. Той започва работа през 381 г., когато Григорий е петдесетгодишен. Той е вече изграден

богослов и епископ в град Нуса. Многократно е прогонван от еретиците и пак е връщан на катедрата си от богобоязливия император. Освен за да отговори на многобройните ереси, съборът се занимава и с въпроса какво да прави Църквата с хората, които са отстъпили от вярата и сега служат на Империята.

Една от най-важните ереси, с които се бори съборът, е тази на константинополския епископ Македоний, според когото Светият Дух е само творение. Македоний отхвърля божествеността на Светия Дух и определя Исус Христос като сътворен, а не единосъщен с Бог Отец.

В пламенна защита Григорий Нисийски участва в оборването на лъжеучението. На същия събор с неговото активно участие е допълнен Никейският символ на вярата със следния текст в определението за Светия Дух: „Вярвам... в Светия Дух, Господа, Животворящия, Който от Отца изхожда, Комуто се покланяме и Го славим наравно с Отца и Сина и Който е говорил чрез пророците.“

»

Вестник *Зорница* е издание с консервативен протестантско-евангелски характер.

Списва се от редакционна колегия към **Българско евангелско дружество**.

По второстепенни доктринални въпроси редакцията допуска разнообразие от мнения.

Становището на даден автор невинаги съвпада с това на редакционната колегия.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

Данаил Изнатов, Станислав Алексиев, Радостин Марчев, Тодор Велчев, Владимир Железов, Влади Райчинов, Олег Константинов

Редактори на броя: Влади Райчинов, Олег Константинов
Коректори: Ели Аврамова, Тодор Велчев
Предпечат: Олег Константинов
Печат: *Прима принт* ЕООД
ISSN: 0861-3826

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:
Българско евангелско дружество
София 1000, ул. Солунска 49

ЗА КОНТАКТИ:
e-mail: vestnik.zornitsa@gmail.com
web: <http://zornitsa.bg>
тел.: 0892 250 517

Зорница се нуждае от финансова подкрепа. Бъдете съработници на най-старото българско периодично издание!

Ще бъдем благодарни, ако обмислите с молитва да бъдете спомоществователи на изданието!

Българско евангелско дружество | IBAN: BG84 BPBI 7942 1021 9606 01 | BIC: BPBIBGSF

» Григорий Нисийски – богословът на Светия Дух

Григорий Нисийски доживява до дълбока старост за своето време. Умира в Господа на 63-годишна възраст. Остава редица важни и полезни съчинения. Учението за Светата Троица и особено за Светия Дух той защитава от тогавашните заблуди в редица писания: в словото за Светия Дух против македонианите;

в словото за божествената същност на Сина и Духа; в словото за вярата и за това, че няма три Бога, а е един в три Лица.

Неговата богата естествена надареност му помагала да обработи систематически истините на вярата и да ги защитава от еретиците.

На него принадлежат и прекрасни тълкувания на Петокнижието и на Псалтира, както и изумителни беседи върху Блаженствата и Господнята молитва. От него са останали образцови проповеди, речи на полемични теми и многобройни писма. □

Да създадеш орден от проповедници

Осемстотин години от смъртта на св. Доминик

превод с допълнения: Тодор Велчев

следва от 1 стр.

Веднъж той продал книгите си, за да помогне на бежанци по време на война. „Как мога да се наслаждавам на мъртвите кожи³, докато живите кожи се сбръчкват от глад и немотия“, възкликнал той.

Едва навършил 24 години, Доминик е ръкоположен за свещеник и служи като каноник⁴ в продължение на почти десетилетие. През 1199 г. е избран за субприор на своя манастир, а впоследствие наследява на поста приора Диего д'Азеведо, когато последният става епископ.

Срещата му с албигойци в Южна Франция е станала по време на пътуване с други монаси, които трябва да уредят брака на кастилския принц с датска благородничка. Според албигойците Христос бил ангел с привидно тяло, чиито учения следва да се спазват стриктно (но според албигойското тълкуване). Независимо от заблуденията си, те познавали много добре Новия завет и пророческите старозаветни книги. Поради вярата си че всичко телесно е зло, те често водели суров, дори аскетичен начин на живот. Доминик бил смаян от поведението на папските легати, които били изпратени да евангелизират албигойците, но се опитвали да ги впечатлят с коне, знаци на власт, прекрасни грехи и одежди, хубава храна и удобни жилища. Ако се опитваме да докоснем с Благовестието едни сурови хора, изтъквал Доминик, трябва да се използва други средства. „Така че нека се въоръжим с усърдни молитви и да се отпразвим на поход срещу Голиат босоноги, като показваме истинско смирение.“

Свещеникът от благороднически произход избира живот на бедност. Като начало, той сваля обувките си и започва да пътува и проповядва бос. Отказва да спи на легло – предпочита на пода. Веднъж изкарва целия 40-дневен Велик пост само на хляб и вода; понякога стига до крайности, като тази да се самобичува. Един от неговите биографи отбелязва: „Някой може да го упрекне в показност, но твърдият под беше истински, празнотата в стомаха беше истинска, както и плъщенето на бича по гърба му.“

Много хора стигат до покаяние в резултат от мисията на Доминик. През 1206 г. той открива първия доминикански манастир: обител за жени, които са се отвърнали от албигойската ерес. Ала две години по-късно събитията вземат лош обрат. Папският легат, отговарящ за мисията сред албигойците, е убит от тези, сред които е изпратен. Папа Иннокентий III призовава за седемгодишен кръстоносен поход срещу еретиците. Макар че не се противопоставя решително на Римската църква, Доминик дълбоко скърби поради кръвопролитията. „Логика и убеждаване, а не насилие“ – това е призивът, който той повтаря отново и отново през живота си.

След този кръвопролитен кръстоносен поход Доминик посещава Рим и представя план за основаване на Орден на проповедниците на IV Латерански събор през 1215 г.⁵ Първоначално предложението му не се приема, тъй като съборът забранява основаването на нови религиозни ордени. Обаче Доминик съумява да намери заобиколен път, като възприема за своя орден правилата на св. Августин. Така през 1216 г. Той получава официална санкция от папа Хонорий III.

Твърди се, че при това посещение в Рим папата лично го развел и му показал съкровищницата на Ватикана. „Ап. Петър не може повече да каже „Злато и сребро аз нямам“; отбелязал Иннокентий III, позовавайки се на Деяния 3:6.

„Така е – отвърнал посветеният на бедността негов събеседник, – ала не може да каже също: „Стани и ходи!“

ИНТЕЛЕКТУАЛНО НАСЛЕДСТВО

Популярното название на движението, основано от Доминик, било „доминиканци“ или „черни монаси“ (заради цвета на одеждите им). Официалното име „Орден на проповедниците“ обаче било знаково, защото подсказвало, че не само епископите, но и свещениците могат да проповядват. То придава първостепенна роля на доминиканците в духовния живот на Западна Европа през следващите два-три века.

Животът на ума е от централно значение за дейността на доминиканците още от самото основаване на ордена. Това дава силен тласък на академичното богословие на Запад. Достатъчно е да споменем двамата най-известни доминиканци на Средновековието: Алберт Велики (1200–1280 г.) и неговия ученик Тома Аквински (1225–1274 г.). Първите богословски школи, основани от самия Доминик, са в Рим и в Болоня, където се намира най-старият университет в Европа. По-късно такива се появяват и в Испания.

Св. Доминик е на три пъти молен да стане епископ, но той непоколебимо отказва, защото вярва, че Бог го е призвал на друго поприще. Прекарва последните си години в пътувания бос из Европа, като проповядва Евангелието и печели обръщеници за Господа. Но при едно от пътуванията си, той е

Св. Доминик се моли, художник: Ел Греко (1541–1614 г.)
/ източник: Wikipedia

повален от тежка болест. Изповядва най-тежките си грехове, сред които и този, че – макар и запазил целомъдрието си – е изпитвал по-голямо удоволствие от разговорите си с по-млади жени, отколкото с по-възрастни. Неговото духовно завещание към последователите му гласи: „Отдавайте се на милосърдни дела, дръжте се за смиренieto, приемерте доброволната бедност.“

Св. Доминик умира на 51-годишна възраст. Само пет години по-рано последователите му са били точно шестима, но когато той е на смъртно легло, те са вече хиляди. Обаче има нещо далеч по-важно от тези числа. Доминик създава и предлага една нова форма на християнски живот: вярващи с високо образование, чието професионално призвание е да проповядват Евангелието. □

¹ Настоятел на манастир към монашески орден, помощник на абата. Б.пр.

² Т.нар. „седем свободни изкуства“ (*septem artes liberales*, образователни предмети за свободния човек) в средновековните университети включвали граматика, риторика, логика, аритметика, геометрия, музика и астрономия. Б.пр.

³ По това време почти всички книги били написани на обработени кожи. Б.пр.

⁴ Пътуващ свещеник, обслужващ енории без постоянен свещеник. Б.пр.

⁵ Вж. статията в Зорница, 11/2015 г.

Дарбата за говорене на непознати езици

п-р Владимир Железов

II част

следва от бр. 7/2021

Както вече видяхме в първата част на това изследване, дарбата за говорене на езици е знамение, което отбелязва обединението на всички народи под господството на Исус Христос. Тя се явява като знамение на отменяне на разделението между народите, станало още при строежа на Вавилонската кула. Вече всеки човек от всеки народ под небето, който вярва в Господ Исус Христос, чрез кръщението става част от един нов, свят народ, който Божият Син е придобил със собствената Си кръв. Затова „няма вече юдеин, нито грък... защото вие всички сте едно в Христос“ (Гал. 3:28). С други думи, нашата нова християнска идентичност превъзхожда всяка друга: национална, социална или полова.

Блажени Августин смята дарбата езици в деня на Петдесетница за символ на бъдещото разрастване на Църквата по целия свят и силно набляга на единението на вярващия с Тялото Христово. „Защо никой човек не говори на езиците на всички народи? Защото самата Църква сега говори езиците на всички народи. Преди Църквата беше в един народ, където тя проговори езиците на всички. Като говори тогава на всички езици, това показва какво щеше да стане; че чрез нарастването ѝ сред народите, тя ще говори езиците на всички... Църквата, пръсната между народите, говори на всички езици. Църквата е тялото на Христос, ти си част от това тяло, затова, тъй като си част от тялото, което говори на всички езици, вярвай, че ти също говориш на всички езици.“¹

Логиката на Августин е ясна: един народ говори с езиците на всички други, за да покаже, че всички народи ще бъдат един Божии народ. Така според Августин дарбата за говорене на непознати езици на Петдесетница е пророческо знамение.

Но не само думите на католическия светия бележат дарбата езици като пророческа. Още пророк Йоил предсказва, че изливането на Светия Дух върху всяка плът ще предизвика пророчески проявления: пророкуване, сънища, видения (Йоил 2:28; Деян. 2:14-21). Ап. Петър в проповедта си на Петдесетница заявява,

че пророчеството на Йоил се изпълнява в ушите на слушателите „от всеки народ под небето“ (Деян. 2:5), които чуват учениците на Христос и апостолите „да говорят на нашите езици за великите Божии дела“ (11 ст.). Апостолът обяснява, че чудното проявление на Божието присъствие на Петдесетница всъщност е изпълнението на думите на пророка. Лука, авторът на Деяния на апостолите, не описва нито видения, нито сънища при изливането на Светия Дух, а единствено пророчествата, излизащи от устата на екзалтираните ученици, които говорят за великите Божии дела.

Идентичен е случаят със стотника Корнилий и дома му, върху които „дарът на Светия Дух се изля и на езичниците, защото ги чуваха да говорят на езици и да величаят Бога“ (Деян. 10:45-46). Тук отново можем да приравним преживяването им с това, което се случва в деня на Петдесетница, респективно – с пророчеството на Йоил. Св. Иринеи Лионски директно нарича преживяването на Корнилий пророчество: „Нито пък, поради такава причина, той би им дал кръщение с такава готовност, ако не беше ги чул да пророкуват, когато Светият Дух останал върху тях. И затова той възкликна, „Може ли някой човек да забрани водата, така че да не бъдат кръстени тези, които получиха Светия Дух, както и ние?“² За Тертулиан също говоренето на езици и величаенето на Бога в случая с Корнилий е „почетният дар на Светия Дух, заедно с пророчество“.³ Дванайсетте ученици на Йоан Кръстител в Деяния 19 гл. също при полагането на апостолските ръце получават дара на Светия Дух, придружен с говорене на езици и пророкуване. Не можем да не забележим връзката между изпълването със Светия Дух и дара на езици и пророчество.

Господ Исус още по време на земното Си служение предрича идването на Светия Дух: „Духът на истината ще ви води в цялата истина, защото няма да говори от Себе Си, а каквото чуе, това ще говори и ще ви извести за идните неща. Той Мен ще прослави, защото от Моего ще взема и ще ви известява“ (Йоан 16:13-14). Св. ап. Йоан Богослов в книгата Откровение ни разкрива същността на пророчеството. То е свидетелство за

Исус (Откр. 19:10). Светият Дух е изпратен, за да прослави Исус. Затова всичко, което Той прави, носи свидетелство за силата, победата, господството и божествеността на Исус Христос, а това в действителност е пророчество.

Както и да дефинираме пророчеството, то носи свидетелство за Исус. В I Коринтяни 14:3-5 апостол Павел учи, че пророчеството е говорене за поука, увещание и утеха и че изтълкуваните езици имат поучителната стойност на пророчеството. Пророческата същност и смисъл на благодатната дарба **говорене на езици** се разкрива само в тяхното тълкуване. Неизтълкуваните езици нарушават принципа всяко проявление на Духа да става за общата полза на вярващите (I Кор. 12:7) и затова апостолът забранява да бъдат използвани по този начин в общото богослужение. Но изтълкувани, те имат силата на пророчество, което е „полезно и за вярващите, и за невярващите, изобличавайки ги, макар и да не се нарича знамение за тях“.⁴

Въпреки ясните думи на Свещеното писание, днес огромен процент християни (44,5%) смятат, че местната християнска общност или отделният вярващ може да практикува дарбата за говорене на непознати езици по време на богослужение, без да има тълкуване, което да е от полза за всички присъстващи християни, когато има силен подтик от Светия Дух за това, когато местната църква е решила, че е допустимо или когато се проявява чрез някой духовен човек или пророк.⁵ Корените на тази промяна в нагласите и вярванията на евангелските християни (и не само) можем да свържем с появяването на петдесетното движение в началото на XX век. На него ще се спрем по-подробно, когато проследим свидетелствата в историческите документи за проявленията на тази дарба през вековете. ▢

¹ Бл. Августин, *Лекции или трактати върху Евангелието според св. Йоан* (XXXII, 7 абз.).

² Св. Иринеи Лионски, *Срещу ересите* (III, 12 гл., 15 абз.).

³ Тертулиан, *За поста* (8 гл.).

⁴ Бл. Теофилакт, *Тълкувание на посланията на свети апостол Павел* (Света гора, 2003, 315-316 с.).

⁵ Данни от анкета сред вярващи от всякакви християнски конфесии, налична онлайн.

МАКСИМИЛИАН КОЛБЕ

Живот и саможертва

превод с допълнения: п-р Данаил Игнатов

Максимилиан Мария Колбе е полски свещеник и мисионер на Римокатолическата църква. Роденото му име е Раймунд Колбе. Роден е на 8 януари 1894 г. в Здунска Воля, тогава част от Руската империя. Баща му е с немски произход, а майка му е полякиня. Колбе е първият полски мъченик, обявен за светец.

Още в младежките си години Раймунд става послушник в ордена на *францисканците-конвентуалци* и приема името Максимилиан. На 1 ноември 1914 г. дава монашески обет и приема второ име: Мария. От 1912 г. започва да учи богословие в Краков, а няколко месеца по-късно е изпратен да продължи образованието си в Папския университет в Рим. Там завършва с две дипломи – по философия и по богословие, съответно през 1915 и през 1919 г. Ръкоположен е като свещеник през 1918 г. Успоредно с духовното си изграждане, той се занимава с математика и самолетостроене, проектира различни видове машини.

Още като студент в Рим, заедно със свои събратя основава религиозния съюз *Рицар на непорочната*, който се занимава с апостолска дейност под знака на Богородица. За да реализират целите на организацията и да поддържат връзка с нейните членове, от началото на 1922 г. в Краков започват да издават списание, носещо същото име, което през 1938 г. достига тираж от милион екземпляра.

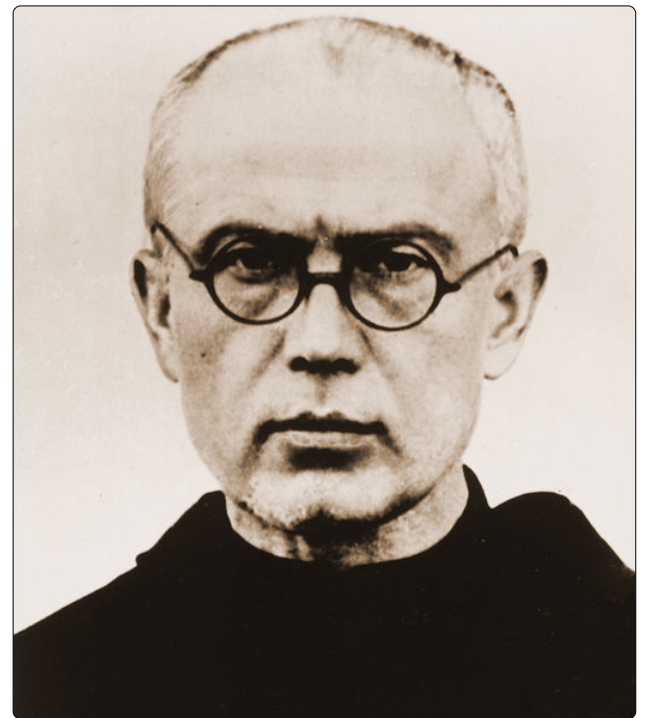
През 1927 г. близо до Варшава се строи голям манастирски комплекс: т.нар. „Град на Мария“, където се създава общежитие на монаси, свещеници, семинаристи, кандидати за пълно духовно посвещение и миряни. През периода 1931–1935 г. Максимилиан заминава за Япония като мисионер. По образеца на „Града

на Мария“ Колбе създава в околностите на град Нагасаки подобен манастирски център. (По онова време Колбе не одобрява желанието на някои духовници той да бъде изграден в градска среда. Четиринадесет години по-късно това решение се оказва спасително за манастира, когато на 9 август 1945 г. върху Нагасаки пада атомна бомба, а хълмовете го опазват от ударната вълна.) През 1936 г. се завръща в Полша, за да поеме ръководството на „Града на Мария“, който се превръща може би в най-голямото място за духовно общуване в света, със 700 монаси.

След окупацията на Полша от нацистка Германия Колбе е арестуван поради своя израз на несъгласие за колаборация с национал-социалистическата идеология и практика на окупаторите. През пролетта на 1941 г. е изпратен в лагера Аушвиц, където получава номер 16670. Там той не спира да развива духовна дейност между затворниците, като ги насърчава с химни и молитви. Но в лагера се случва тягостен инцидент. Трима затворници някак си успяват да избягат. А управата е установила правило, че при всяко бягство десет души трябва да се накажат със смърт.

Най-напред лагерниците от бараката на избягалите са принудени да стоят гладни и жадни под слънцето. След това началникът на охраната прочита списък от десет души, които да бъдат екзекутирани. Един от тях на име Франчишек Гайовничек чува името си и простенва умолително: „Милост! Имам жена и деца!“ Но понятието „милост“ не присъства във философията на лагера на смъртта.

В този миг от строя излиза Максимилиан

Максимилиан Колбе, 1939 г.
/ източник: Wikipedia

Колбе и казва: „Аз съм католически свещеник от Полша. Аз бих искал да заема неговото място, защото той има жена и деца.“ След известно колебание комендантът Фрич приема това предложение, което не отменя присъдата на останалите деветима. Две седмици по-късно, на 14 август 1941 г., Колбе с достойнство подава ръка на екзекутора, за да приеме смъртоносна инжекция от карболова киселина. А спасеният чрез тази заместническа смърт Франчишек Гайовничек е преместен в концентрационния лагер Заксенхаузен, където дочаква освобождението си от американските военни сили.

Максимилиан Колбе е обявен за *блажен* в Римокатолическата църква на 17 октомври 1971 г. от папа Павел VI, а на 10 октомври 1982 г. е канонизиран като *свещец* от папа Йоан Павел II. На тази церемония папата казва: „Той носеше свидетелство за Христос и свидетелство на любов.“ □

Рубрика: От нашата наблюдателница

Н. ИВ. Цаков

ИЗ АРХИВА НА ЗОРНИЦА
юли–август 1941 г.

РАДОСТ ЗА ДВЕ ХИЛЯДИ РАБОТНИЦИ!

Думата ни е за работническите *станове* (почивни станции, б.р.), които се откриха преди няколко дни всред недрата на китните наши балкани. Под закрилата на държавата 2000 работници ще имат почивка, радост, физическо и духовно укрепване след дългите и тежки работни дни.

Това е едно от най-светлите събития в живота на нашата държава. Беше време – тъмна епоха на братски вражди и черен egoизъм – когато работникът се третираше като заварен син от лоша мащеха. Трудът му се използваше от богати и силни, правата му се потъпкваха, сам той не се смяташе за нещо по-горно от товарен добитък. И той се сви в себе си, затвори се в неволята си и потърси подкрепа в класовата борба. От тази братоубийствена война страдаха всички: и държава, и работници, и работодатели.

Но светът се промени. Новата държава не е вече за едни майка, а за други мащеха. Идеята за семейството се сложи в нейната основа. Всички – и работодатели, и работници – станаха членове на това семейство. Стана нова преоценка и трудът получи онова място, което по право има като равноправен фактор в производството. Трудът и радостта тръгнаха ръка за ръка, а от това по-голямо благословение за трудещия се български народ няма.

За това ние пожелаваме това прекрасно начинание да се разработи и разшири, та след години радостта и щастието да заливат България, тъй както ежегодно я обливат капките пот на *трудащите* се селяни и работници.

СВЕТОВНИТЕ СЪБИТИЯ И ПРОРОЧЕСТВА

Човечеството преживява психоза на война. Зашеметени от събитията и загрижени бъдещето, не са малцина онези, които се обръщат за светлина към древни и модерни пророчества. Резултатите от това са печални. Древни пророчества се изопачават, стихове от Библията се насилват, евангелската светлина се замества от астрология, а всичко това не е нищо друго, освен съзнателно или несъзнателно кощунство с Божието слово.

Безкраен е списъкът на смешните и фантастични предсказания, които не са се изпълнили, макар че трескави *набожници* претендират да ги черпят било от Данаил, било от Откровение, или пък от книгите на Нострадамус.

В такива мрачни дни, каквито човечеството преживява днес, разумните християни отказват да се облягат върху човешка мъдрост и суеверия и отхвърлят всяко чувство на фатализъм и отчаяние чрез приближаване към Бога с вяра, която казва: „Моите дни са в твоите ръце, Господи!“ Това е здравословна и разумна изповед.

ЧУДОТО С БЪЛГАРИЯ

Църковен вестник (орган на Българската православна църква, б.р.), 30 брой, в уводна статия пише за небесната закрила над България и нашата благодарност към Бога за безкрайната Му милост към нас. Една полезна и навременна статия. Ние се съгласяваме напълно с изказаните мисли от автора.

Цяло чудо е как нашата страна не само остана запазена от опустошителния пожар на войната, но и осъществи своите национални идеали. Когато човек мисли за онова, което постигна други страни, и това, което постигна България, не може освен да благодари на Провидението за нашето чудно избавление. Като благодарим за хубавите мисли в тази статия, осмеляваме се да прибавим към тях и следното:

Дано нашата благодарност към Бога не бъде гласовна. Дано тя се прояви в живот, дела и христоводна дейност. Христос учи последователите Си да гледат на нещастията на другите като на предупреждение на Бога: „Ако не се покаете, и вие така ще погинете.“ Както страданията, така и успехите представляват изпит за хората. [...] Тук се открива широко поле за работа и за свещеници, пастори и проповедници. □

Странните събития при Кейн Ридж

превод с допълнения: Таня Монова

„Господи, направи като при Кейн Ридж“ – това е молитвата на много ентусиасти в цяла Америка. Кейн Ридж се е превърнал в най-известното съживление на границата. Това се случило на територията на църквата на Бартън Стоун, която се е намирала в окръг Бърбън, Кентъки. Това е западната граница на Съединените щати през 1801 г.

Всяко съживление се проявява след интензивно време на молитва и изповед. Кейн Ридж не прави изключение. Признавайки, че много хора на западните граници са безразлични към вярата или активно ѝ се противопоставят, пастирите и миряните започват да отделят време за молитва, за да дойде съживление. Убедени, че беззаконието възпрепятства съживлението, много църкви се опитват да изчистят собствените си редици, като отстраняват от общение онези, които са се потопили в явен грях.

Съживлението започва през 1800 г. в Кентъки. Под увещанията на пламенния проповедник Джеймс Макгрейди в окръг Логан, жена, която дълго време търси увереност в спасението, внезапно се отдава на песни и виковете на радост. Хората започват да плачат и да търсят подобна увереност. Новината за новооткритата надежда се разпространява като пожар в Кентъки и хората в близките окръзи започват да посещават богослуженията, жадни да бъдат част от Божието спасение. Няколко по-малки съживления се разпространяват именно от този център. Но „основната атракция“ тепърва предстои.

В онези дни християните са се събирали за специални причастия, в които три или повече дни са били отделяни за споделяне на Господнята трапеза. Когато презвитерианският служител Бартън У. Стоун насрочил причастие през първата седмица на август преди повече от двеста години, атмосферата в Кентъки била толкова заредена, че всички очаквали големи неща. Вместо обичайните стотици, към Кейн Ридж прииждали хиляди хора, жадни да вкусят от Бога. Кейн Ридж (малък град, на един ден път с кола от Лексингтън в онези времена на примитивен транспорт) бил зает от народ. Мнозина дошли готови да лагеруват, откъдето идва и името „Лагерна среща“ за такъв вид служби.

Тези, които пристигнали до петък вечерта, вероятно са били разочаровани. Нищо видимо не се случвало, въпреки че някои прекарвали цялата нощ в молитва. Но в събота вечерта мощен

ентусиазъм обхванал тълпата. Мъже, жени и деца изпищали и припаднали. Проповедниците викали към тълпата и настоявали за покаяние. Някои от каещите се изпаднали в истерия. Масовото състояние било замаяност. Отделни хора започнали да се тресат. Присмехуниците стояли отстрана и се подигравали.

Неделната сутрин започнала доста спокойно с причастие. Но скоро, по време на химните и проповедта на един методистки служител, емоционалният градус сред тълпата се повишил. Мнозина паднали на колена, плачейки за прошка. Хората се съветвали един друг по духовни въпроси. Те пеели, викали, танцували, пъшкали или плачели неконтролируемо. Някои изпаднали в дълбока кома.

Вместо хората да се разотидат в неделя, богослуженията продължили през нощта и през следващата седмица до четвъртък, 6 август 1801 г., като присъствали общо около 25 000 души. Хиляди изповядвали Господа. Година по-късно вълнуващите разговори в района все още били по въпроси на вярата.

Не всички обаче са толкова ентусиазирани от събитията в Кейн Ридж. Д-р Питър Рейдър споделя: „Кое прави това съживление толкова популярно? Очевидно е била най-мощната съживителна среща, състояла се на американската граница, събрала християни от редица деноминации. Сред хората е имало методисти, баптисти, презвитериани и много други. Предполага се, че това е било най-голямото събиране на богослови – ожесточени врагове, което християнството някога е виждало. Това по същество е икуменическо събитие. Деноминационните бариери били съборени, когато се проповядвало „просто Евангелие“, животът се променял и души се спасявали. Нещо повече, Евангелието се проповядвало по начин, който предполага, че слушателите на Словото всъщност могат да отговорят чрез покаяние и вяра в Христос.“¹

Д-р Рейдър смята, че съживлението в Кейн Ридж заслужава похвала за икуменическия си дух и за проповядването, довело до спасението на някои, но изразява съмнение, че много от днешните дейци на съживителното движение всъщност биха присъствали на такова събиране (защото вероятно биха си помислили, че присъстващите са загубили ума си). Той определя действията на събралите се хора като

Старата църковна къща Кейн Ридж през 1934 г., фотограф: Теодор Уеб/ източник: Wikipedia

„религиозни упражнения“: хората лаели като кучета, падали на земята в пристъпи на непрекъснат смях, пеели, танцували, тичали, падали на земята и да не можели да станат. Някои хора правели резки движения, като с един замах биели чело или тил в земята, докато краката им били здраво стъпнали. Други надавали силен писък и падали на земята в безсъзнание. В автобиографията на Бартън Стоун дори се споменава, че имало забременели жени.

Заклучението на д-р Рейдър е повече от категорично: „Когато за пръв път научих, че тези „упражнения“ са се случили в Кейн Ридж, бях доста шокиран. Следващата ми реакция беше ужас. Това, което се предполагаше, че е някакво „основателно“ съживление, приличаше, според мен, на събиране на демонично обсебени хора. Всъщност едва много по-късно научих, че подобни „упражнения“ са много често срещани сред онези, които са обсебени от демони. За мен беше много разочаровано, че през годините съм получил една частична картина на Кейн Ридж. В крайна сметка ми се струва много съмнително дали подобно съживление трябва да се чества и да се поставя на рафта за трофеи. Защо съживителното движение празнува подобно хаотично, небиблейско и вероятно демонично събитие? Нямаше да съм там и със сигурност не мога да почета такава съживление днес. Разбира се, екскурзията до старата църковна къща може да бъде от полза за историческо изследване, но не и за припомняне на „добрите стари дни на съживлението“. Струва ми се, че цялата история за Кейн Ридж трябва да бъде разказана и след това да се отречем от нея чрез покаяние, прах и пепел – напълно“. □

¹ Dr. Peter Rasor: <http://thebladeonline.org/wordpress>

Две седмици в Македония

ИЗ АРХИВА НА ЗОРНИЦА
юли 1941 г.

следва от 1 стр.

По-възрастните говорят български безупречно. Младите с труд налучкват български изрази. Но затова младежта в Македония има нова свещена страст, да усъвършенства езика си, като изхвърля всеки остатък от чуждия говор.

„Най-после бяхме живи да видим и чуем проповед на чист български език от пастори от България – ни казваха мнозина със сълзи на очи. – А, откога ви чакаме! Безброй са тези, които са си заминали от този свят, без да видят осъществен съкровения блян, да видят отново българска власт и чуят българска реч.“

Много криво е твърдението на някои, че Македония е неплодородна, бедна земя, имаща само голи чукари, за които не си струва труда да се борим. Ние добихме тъкмо противно впечатление. Македония е извънредно богата страна. Оголемите хълмове са плод на безогледното обезлесяване, но там скоро могат да се появят буйни гори, съставени от редки дървета. При все, че земеделецът работи с най-първобитни оръдия, получава по две реколти годишно от земята. А богатствата, които крие в недра та си майка Македония, са неизброими. На много места

паднали бомби или гранати са открили неподозирани досега подземни съкровища: желязо, мед, каменни въглища, хром, мрамор, каолин, слюда и други. [...]

Евангелистите са преминали през огъня на преследванията. В повечето православни църкви свещениците били заменени със сръбски попове. Но властите били принудени да оставят нашите пастори на местата им. А това ги вбесявало. И се старали всячески да ги преследват. Много пъти нашите братя бивали арестувани и бити. Бомби били хвърляни в домове на пастори, които по една случайност оставали живи. Две църкви били запалени. Едната изгоряла съвършено, другата все пак била спасена от съвършено унищожение. В някои църкви сръбски свещеник с револвер в ръка заемал амвона и заставял изплашените богомолци да слушат. Като главня от огъня били спасени евангелистите в Македония. И за това не могат още да повярват, че са свободни.

Но затова от тези изпитания са произлезли бодри, живи общества, сплотени около един идеал. Тези мъченици наистина заслужават поклон за героиството, с което са се справяли с негодите. Църквите имат жива младеж, която със сладките си хорони песни украсява богослуженията. „Дайте

ни български песнарки, брошурки, евангелчета, книги“ – това чухме от много места. [...]

В Македония има голям глас за правда. Лицата на македонците са почернели и измъчени от безкрайно робуване. Веселостта е изчезнала и заменена от тъжно настроение. Жестоки били владетелите в миналото. За нежност и справедливост не могло да се говори. Затова и очакването на правда от нашата, своята власт е голямо. И прояви на несправедливост от страна на администрацията, нещо което за жалост трябваше да констатираме, се отразява крайно болезнено върху душата на македонца.

Някои от чиновниците в Македония смятат службата си като заточение, а не привилегия. Не са малко случаите, когато някои сърбомани се присламчват към чиновниците, показвайки се за най-големи патриоти и пак тормозейки изстрадащото население. Особено някои комисари проявяват недостатъчно разбиране на местните условия и начина на препитание на населението.

Надяваме се, че централната власт ще съумее да открие недостатъците да поправи грешките и спечели духовно това, което сме получили от нашите съюзници. □

Отразител на слава

Цвете Куличева

Бог е създал Вселената, създал е и цялата тази красота и великолепиe. Създал е също така и човека: най-великото същество на земята. Човекът е венецът на цялото творение, понеже Бог е вложил у нас частица от Себе Си. Затова Исус казва, че сме по-скъпи от целия свят. Божият образ у нас е онова, което ни придава тази огромна стойност. Това е една от причините да прославяме Бога като Творец и наш Баща.

Но има и нещо по-ценно, поради което следва да прославяме Бога. Това е цената, която Бог е платил за нашите грехове; цената, която ни е направила Божи деца – синове и дъщери на Създателя. Тази цена е скъпоценната кръв на Исус Христос. Неговата кръв ни дава достъп до Бога.

В Откровението на Йоан се описва как цялата вселена прославя Бога: „Голямо множество, което никой не можеше да изброи, от всеки народ и от всички племена и езици, стоящи пред престола и пред Агнеца, облечени в бели дрехи, с палмови клони в ръцете си, и викаха с висок глас: Спасението е от нашия Бог, Който седи на престола, и от Агнеца! И всички ангели стояха около престола и около старейшините и четирите живи същества; и паднаха на лицето си пред престола и се поклониха на Бога“ (Откр. 7:9-11). Апостол Йоан пояснява: „Това са онези, които излизат от голямата скръб и са опрали дрехите си, и са ги избелили в кръвта на Агнеца“ (14 ст.). Да, всички спасени непрестанно отдават слава на Бога!

Когато израилевото множество отдалече вижда Синайската планина да се тресе от „гърмотевиците, светкавиците, тръбния глас и димящата планина“ (Изм. 20:18) и да дими в резултат от Божието присъствие, всички те незабавно осъзнават колко недостойни и нищожни. Уплашени, те се обръщат към Мойсей и го карат да бъде посредник между тях и Бога: „Пристъпни ти и слушай всичко, което ще каже Господ, нашият Бог; а ти ни казвай всичко, което ти говори Господ, нашият Бог, и ние ще слушаме и ще изпълняваме“ (Втор. 5:27).

И така, Мойсей се среща с Бога, предавайки на народа всяко нещо, което Бог му казва. Но при тези срещи „кожата на лицето му блестеше, понеже беше говорил с Бога“ (Изм. 34:29). Мойсей отразява Божията светлина и слава и по тази причина си слава покривало на лицето.

Когато Павел и Варнава благовестват в Листра, чрез тях Бог изцелява един куц човек. Тогава хората около тях ги вземат за богове и искат да принасят жертви пред тях. Апостолите едва успяват да ги възпрат, като им казват: „И ние сме човечи със същото естество като вас“ (Деян. 14:15). Дватама благовестители са със същата плът, но нещо очевидно ги отличава от всички останали. Какво е то? Те отразяват Божията слава. Те са проводници на Божието послание до хората. Благовестителите, които двамата проповядват, е толкова истинско, че оказва силно въздействие върху слушателите. Явно множеството възприема

това като някакво откровение свише и затова ги смята за божества.

Павел и Варнава действително са пратеници на Бога, но не са дошли от небето, а са хора, които Исус е призовал и е изпратил да благовестват. Те са Негови последователи, върху които Бог е излял Светия Дух. Двамата добре знаят, че не са богове, а са само служители на живия Бог. От страх, че някой може да ги възприеме като нещо повече, те раздират дрехите си.

Когато Исус се среща с Мойсей и Илия на една планина, лицето Му се преобразява. Там Той блести с неземна светлина, от която учениците се уплашват. За да отразяваме Божията светлина, най-напред трябва да имаме среща с Небето.

Египетският фараон смята себе си за божество, но знаем как животът му завършва на гъното на Червено море. Подобно на него мнозина от древните езически владетели са се обявявали за богове, но днес от тях няма и помен. Сред тях е например името на Нерон. Знаем каква е и неговата участ.

Показателна е и кончината на цар Ирод Агрипа. Той приема да го славословят като бог, но смъртта му е жалка и публична: „В един определен ден Ирод, облечен в царски одежди, седна на престола и държача реч пред тях. А народът извика: Глас Божий, а не човешки! И понеже не въздаде слава на Бога, в същия миг един ангел от Господа го порази и беше изяден от червеи, и умря“ (Деян. 12:21-23).

Бог ясно казва: „Не искам да дам славата Си на друг“ (Исай 48:11), а в Новия завет четем следното предупреждение: „Страшно е да падне човек в ръцете на живия Бог“ (Евр. 10:31). Бог надарява хората с различни дарби и способности, но е страшно нещо човек да се възгордее и самозабрави, пренебрегвайки източника им. Дължни сме да използваме всичко, което имаме, за да отразява Божията слава.

Не само лицето на Мойсей отразява Божията слава, но и целият му живот е в прослава на

*Нека свети вашата светлина
пред човеците,
за да виждат добрите ви дела
и да прославят вашия Отец,
Който е на небесата.*

Матей 5:16

Бога. Макар толкова пъти да слиза от планината като отразител на славата, Мойсей така и не се възгордява от това. Той знае, че е човек, а не бог. Само веднъж, при Мериба, той не отдава дължимата слава на Бога. Вместо да каже: „Елате, Бог ще ви даде вода“, той се обръща към множеството с думите: „Да ви извадим ли вода от тази канара?“ (Числа 20:10). Тоест намеква, че не Бог изважда водата, а двамата с Аарон.

Този единствен случай, когато Мойсей не въздава подобаващата слава на Бога, е причината Бог да го възпре да влезе в Обещаната земя. Мойсей я вижда единствено от далечно разстояние. Въпреки че самият той се разкайва за това и се моли на Бога, така и не получава позволение да пристъпи в дългоочакваната Земя, за която е претърпял толкова несгоди, упреците на фараона и коравосърдечието и роптанията на своите сънародници. Бог е ревнив и изпълнява думите Си, че няма да даде Своята слава на друг.

Огледалото няма собствена светлина. Когато върху него попадне някаква светлина, то не я задържа за себе си, а я отразява. Такива следва да бъдем и ние: отразители на

Божията светлина. Ако огледалото е зацапано, то отразява само част от светлината. Колкото е по-чисто, толкова повече светлина ще се отразява от него. Така сме и ние: ако сме зацапали душите си, ще ни е по-трудно и ще отразяваме доста по-малко от Божията слава. Колко важно е да бъдем бдителни, да се пазим от всяко нещо, което по някакъв начин би могло да зацапа нашата духовна същност – и така да не бъдем пълноценни отразители.

Прославяме ли Бога? Отразяваме ли Неговата чистота и святост? Той очаква да Го прославяме с всичко, което сме, и с всичко, което имаме. Тъкмо по тази причина ни е създал и ни е изкупил. „Прославете Бога с телата си и с душите си, които са Божи“, пише апостол Павел (1 Кор. 6:20).

Най-естественият начин да прославяме Бога е чрез нашия живот, когато сме в пълно послушание пред Него. Исус казва: „Нека свети вашата светлина пред човеците, за да виждат добрите ви дела и да прославят вашия Отец, Който е на небесата“ (Мат. 5:16).

Този потънал в поквара свят има нужда от хора, които да светят и чийто живот да блести на фона на мрака. Нека бъдем добри отразители на Божията светлина и слава. □

Ще ви кажа от козо га се бουμε

Джон Уесли

следва от миналия брой: Зорница 7/2021

Сега остава да разгледаме две или три обстоятелства относно никога неумирация им червей и неугасимия огън.

ОБИТАТЕЛИТЕ НА АДА

Първо, да помислим за компанията, в която ще бъде всеки на това място на мъчение. Не е необичайно да чуваме дори осъдени престъпници в нашите обществени затвори да казват: „О, предпочитам да ме бяха обесили на някое гърво край пътя, отколкото да ме изтормозват с тези отренки, които са около мен!“ Но какво са най-развратните отренки на земята в сравнение с обитателите на Ада? Те не са все още напълно зли, напълно изпразнени от всяка искрица добро; със сигурност не са, докато този живот не приключи; и вероятно не са и до Деня на съда.

Нито може някой от тях необуздано да упражнява цялата си злоба върху своите братя-творения. Понякога те се възпират от добри хора; понякога дори от лоши. Дори мъченията на римската Инквизиция се възпират от тези, които ги прилагат, когато предположат, че измъчваният не може да издържи повече. Тогава те заповядват на екзекуторите да престанат, понеже е против правилата на институцията човек да умре, докато е изтезаван. А много често, когато няма човешка помощ, те се възпират и от Бога, Който им е поставил граници, които не могат да преминат, и им казва: „Ще стигнете дотук, не по-нататък.“ Да, Бог в милостта Си е отредил самият връх на болката да предизвиква прекратяването ѝ. Този, който страда, губи съзнание, и така поне за определено време изпада в безчувственост.

Но обитателите на Ада са напълно зли, нямат останала в себе си дори искрица доброта. И никоой не ги възпира да упражняват в пълна мярка своята пълна злоба. Нито хора – никоой няма да бъде възпиран от злото от другите, които са с него в проклетие. Нито Бог – защото Той ги е забравил и ги е оставил в ръцете на мъчителите. И бесовете няма да се опасяват, както хората, които са техни инструменти на земята, да не би измъчваният да издържи от мъчението. Те вече не могат да умрат. Те са силни да изтърпят каквото и да било мъчение – комбинация от омраза, умение и ангелска сила се излива върху тях. И ангелите, които ги мъчат, ще имат достатъчно време да разнообразят мъченията си по хиляди начини. Колко безкрайно различно може да бъде и едно единствено мъчение – ужасният външен вид! По този начин, несъмнено, един зъл дух, ако му е позволено, може да уплаши до смърт и най-смелия мъж на земята.

НЕСЕКВАЩИТЕ МЪЧЕНИЯ

Да размислим, на второ място, че всички тези мъчения на тялото и душата са без прекъсване. Те нямат почивка от болката, но „дигът от тяхното мъчение се издига-ше денем и нощем“. *Денем и нощем!* Това е така, ако говорим според уредбата на сегашния свят, в който Бог мъдро и милостиво е постановил ден и нощ да следват един след друг, така че на всеки двадесет и четири часа идва „всекидневният Шабат, за почивка сътворен, на човека отруден и на звяра уморен“.

Ето защо рядко се захващаме с много труд или изпитваме много болка, когато „снят спокоен, нежно обновяващ уморената душа, неусетно изненадва ни и носи часове на лекота“.

Но въпреки че прокълнатите имат постоянна нощ, тя не прекъсва тяхната болка. Никакъв сън не придружава тази тъмнина: Каквото и да си представят древните или модерните поети, Омир или Милтън, няма сън нито в Ага, нито в Небето. И макар че тяхното страдание е толкова голямо и тяхната болка е толкова силна, няма никаква възможност те да изпадат в безсъзнание, никаква, дори и за секунда.

Посещение в Ада, картина на мексиканския съвременен художник Маурисио Гарсия Вега / източник: Wikipedia

Жителите на земята често се разсейват от това да мислят за мъчителните неща благодарение на радостната светлина на слънцето, на редуването на сезоните, глъчката на работещите хора и безбройните неща, които се появяват край тях в безкрайно разнообразие. Но за жителите на Ада нямат нищо, което да ги разсее от тяхното мъчение, дори и за секунда. Пълно затъмнение. Няма слънце, ни луна!

Няма вече смяна на сезони или на приятелска компания. Няма и работа, само една непрестанна сцена на ужас, на която те трябва да посветят цялото си внимание. Те нямат време, в което да се разсеят или да не мислят за това: Те са целите очи, целите в слух, ангажирани са всичките им сетива. Всеки миг от тяхното пребиваване там, може да се каже, че те са с цялата си същност „треперещи, напълно живи, в съзнание и болка, чувстващи с всяка пора“.

И това без край! Каква мисъл! Срокът на тяхното мъчение е цялата вечност! И кой може да изброи канките на гъжда, пещчинките на морския бряг или дните на вечността? Всяко страдание се понася по-леко, ако има някаква надежда за освобождение от него, дори и след дълго време. Но тук надеждата, която идва до всички жители на горния свят, никога не идва! Какво!? Страданията никога не свършват!? Никога! Къде потъва душата при този страшен звук? Във бездна толкова мрачна, толкова дълбока!

Представте си милиони дни, години, векове да са отминали, а ние да сме още на прага на вечността! Нито болката на тялото, нито на душата, е приближила към своя край, макар че вече са преминали милиони векове! Когато те са хвърлени в то пѣр, то ѿσβεστων („огъня, неугасимия“), всичко е свършено: „Червеят им не умира и огънят не угасва!“

Ето така Съдията описва наказанието, което е определил за непокаялите се грешници. И какво противодействие може да бъде размишлението за това на кое да е изкушение,

Проповед 73 „За Ада“, II част

в частност – на страха от човеци. Господ му даде такова приложение с думите: „Не се бойте от тези, които убиват тялото и след това не могат нищо повече да направят... Но бойте се от Онзи, който, след като е убил, има власт да хвърля в пъкъл“ (Лука 12:4-5).

СРАВНИ СЕГАШНОТО С БЪДЕЩТО

Какъв страж могат да са тези размишления срещу всяко изкушение на удоволствията! Би ли загубил заради тези нищожни земни наслади, които се изтъркват от употреба (без да казваме нещо за настоящите богати удоволствия на религията), насладите на Рая, които „око не е видяло и ухо не е чуло, и на човешко сърце не е идвало“? Удоволствията от небесата, от събора на ангелите и духовете на усъвършенстваните праведници; да разговаряш лице в лице с Бога, твоя Баща, твоя Спасител, Който те освещава; и да пиеш от тези реки от наслада, които са в ръката на Бога завинаги?

Искушаван ли си от болка в тялото или в ума? О, сравни сегашните неща с бъдещите! Какво е болката на тялото, която изтърпяваш или може да изтърпиш, пред тази да си потопен в езерото, което гори с огън и сяра? Какво е болката на ума; който и да е страх или скръб, страдание, в сравнение с „червея, който не умира“? Който *никога* не умира! Това е най-болезненото от всичко! Що се отнася до нашите болки на земята, благословен да е Господ, че не са вечни. Има моменти на облекчение и има срок, след който приключват.

Когато питахме болен приятел дали му е по-добре, той отговаря: „Сега ме боли, но се надявам, че скоро ще бъде добре.“ Това е голямо облекчение на сегашната неприятност. Но колко ужасна би била неговата ситуация, ако той отговори: „Не издържам от болка и никога няма да получа облекчение. Имам непоносимо страдание в тялото си и ужас в душата си. И ще ги чувствам вечно!“ Такава е участието на прокълнатите грешници в Ада. Затова по-добре да изтърпя каквато и да е болка, отколкото да отида на това място на мъчение!

Приключвам с размишление от д-р Уотс: „Фактът, че ние от много време заслужаваме това страдание, а все още не сме подложени на него, заслужава нашата най-голяма благодарност. Докато има хиляди, които са били осъдени да бъдат на това място на наказание, и то без да са продължавали толкова дълго в греха, колкото много от нас, какъв велик пример имаме за божествената доброта, че не сме подложени на това огнено отмъщение! Малко ли грешници сме видели, навсякъде около нас, които са умрели в греховете си? Какво друго, освен великата милост на Бога, ни е запазвало седмица след седмица, месец след месец, и ни е давало време за покаяние? С какво ще се отплатим на Господа за цялото Му търпение и дълготърпение към нас до ден днешен?“

Колко често сме си навличали осъдителна присъда като отново и отново сме се бунтували срещу Бога! И все пак, ние все още сме живи в Неговото присъствие и слушаме гъми на надежда и спасение.

О, нека погледнем назад и да изтръпнем при мисълта за ужасната пропаст, на ръба на която толкова дълго сме се скитали! Нека да прибегнем към надеждата, която е поставена пред нас, и да отгadem хиляди благодарности на божествената милост, поради която ние не сме потънали в тази вечна погйбел! □